

NOTAT

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER FOR IMPLEMENTERING AF SKRIFT 31

1. INDLEDNING OG OPDRAG

Klikovand-samarbejdet har bedt Horten formulere en tekst, som kan indarbejdes i de deltagende kommuners spildevandsplaner med henblik på at implementere Skrift 31 i planerne.

Skrift 31 fastsætter en metode til at bestemme serviceniveau for regnvand på terræn gennem funktionskrav ud fra nogle angivne beregningsmodeller.

Teksten til spildevandsplanerne beskriver en nærmere proces for implementering af metoden i kommunernes spildevandsplaner, herunder hvilke opgaver, der bør løses af henholdsvis kommunen og vandselskabet, og er indsat i et selvstændigt dokument.

Dette notat er et supplement til teksten og redegør for de juridiske overvejelser og vurderinger, som ligger bag tekstens nærmere formulering.

2. JURIDISKE OVERVEJELSER OG VURDERINGER

2.1 Kompetencefordeling

Skrift 31 beskriver en metode til at bestemme serviceniveau for regnvand på terræn gennem funktionskrav, men tager ikke stilling til opgavefordelingen mellem kommune og vandselskab.

Opgavefordelingen er væsentlig, da vandselskabet som udgangspunkt ikke må udføre kommunens opgaver og omvendt. Vandselskaber kan undtagelsesvis løse opgaver fx for ejerkommunen, hvis opgaven kan løses af vandselskabet som en tilknyttet aktivitet, og kommunen lovligt kan udlicitere opgaven. I så

fald skal vandselskabet som udgangspunkt have vederlag for levering af ydelser til kommunen.

I forhold til de opgaver, som metoden i Skrift 31 lægger op til, har både kommune og vandselskab interesse i og i et vist omfang pligt til at løse opgaven. Opgaverne kan inddeles i følgende hovedgrupper: 1) beslutning om funktionskrav, 2) risikoanalyse, 3) samfundsøkonomisk analyse og 4) inddragelse af merværdi.

Nedenstående vurdering tager ikke stilling til den økonomiske fordeling af kommunernes og vandselskabernes omkostninger, da dette kommer an på en konkret vurdering af de enkelte projekter. For så vidt angår vandselskabers mulighed for at opnå tillæg til indtægtsrammen er dette behandlet nedenfor under afsnit 2.3 om ØR-bekendtgørelsen.¹

1) Beslutning om funktionskrav

Kommunen afgør, hvilket eller hvilke funktionskrav, der skal fastsættes for håndtering af regnvand på terræn, vil ikke kunne overlade den endelige afgørelse herom til andre. Det er således kommunen, som fastsætter funktionskravet/-kravene i spildevandsplanen efter den sædvanlig procedure herfor.

2) Risikoanalyse

Risikoanalysen indeholder to parametre; resultat af hydrauliske beregninger og summen af skadesomkostninger. Begge opgavetyper har driftsmæssig karakter, da det ikke indebærer myndighedsudøvelse.

Det er endvidere vores vurdering, at vandselskaberne kan udføre risikoanalysen. Afhængig af de konkrete omstændigheder vil det være en del af vandselskabets hovedaktivitet eller tilknyttede aktiviteter.

3) Samfundsøkonomisk analyse

Den samfundsøkonomiske analyse kan foretages enten som cost-benefit-analyse eller som en analyse over en samfundsøkonomisk optimering.

Begge metoder for den samfundsøkonomiske analyse indebærer en vurdering af risikoanalysens resultater ud fra de anslåede anlægs- og driftsomkostninger til mulige tiltag for at opfylde det fastsatte serviceniveau for regnvand på terræn, herunder ud fra en række forskellige løsningsmuligheder.

Ligesom for risikoanalysen har den samfundsøkonomiske analyse således driftsmæssig karakter, da det ikke indebærer myndighedsudøvelse.

Hvor der indgår beregninger af forhold, som ligger uden for vandselskabets ansvarsområde, som fx inddragelse af rekreative byrumsinteresser i anlægge-

---

¹ Bekendtgørelse nr. 1235 af 10. oktober 2016 om økonomiske rammer for vandselskaber (Udmøntning af vandsektorforliget)

ne, vil det være nødvendigt at foretage en konkret vurdering af, om vandselskabet kan udføre opgaven. Afhængig af de konkrete omstændigheder vil det være en del af vandselskabets hovedaktivitet eller tilknyttede aktiviteter.

4) *Inddragelse af merværdi*

Til brug for bestemmelse af funktionskravet/-kravene inddrages beregninger og/eller betragtninger om merværdi ved de konkrete tiltag. Merværdi i Skrift 31s forstand kan fx være natur- og miljøformål, rekreative interesser og trafikale hensyn. Dette vil ofte være hensyn og interesser, som varetages af kommunen.

Kommunen kan vælge enten at lade disse input indgå i vandselskabets cost-benefit-analyse eller foretage en selvstændig vurdering heraf på baggrund af cost-benefit-analysen.

2.2 **Tidspunkt for fastlæggelse af funktionskravet/-kravene**

Metoden i Skrift 31 indebærer en iterativ proces, hvilket betyder, at kommunen og vandselskabet vil være nødsaget til at træffe midlertidige beslutninger, der genovervejes, når der gennem metodens skridt er opnået relevant baggrundsviden for de konkrete beslutninger.

Dette betyder også, at der ligger en ekstra øvelse i at få Forsyningssekretariatet til at forstå, at der søges om midler til en længere proces og ikke blot fx anlægsprojekter.

Vi anbefaler derfor, at der ansøges om forhåndsgodkendelse hos Forsynings-selskabet tidligt i processen, sådan at der er mulighed for at gå i dialog med Forsyningssekretariatet om, hvorfor målopfyldelsen indebærer de konkrete tiltag, og hvorfor disse berettiger et tillæg til indtægtsrammen efter ØR-bekendtgørelsen, jf. mere herom i afsnit 2.3.

2.3 **Mulighed for tillæg efter ØR § 11**

ØR-bekendtgørelsens § 11 giver mulighed for, at vandselskaberne kan opnå tillæg til indtægtsrammen i nærmere angivne situationer.²

Vandselskaberne vil efter § 11, stk. 1, kunne ansøge om tillæg til opfyldelse af statslige eller kommunale fastsatte, pålagte eller godkendte mål.

Bestemmelsen fastsætter en beløbsmæssig væsentlighedsgrænse på 500.000 kr. årligt eller 1 pct. af den økonomiske ramme for det pågældende år. Kun projekter der overstiger disse beløb kan danne grundlag for tillæg efter § 11, stk. 1.

---

² Bekendtgørelse nr. 1235 af 10. oktober 2016 om økonomiske rammer for vandselskaber (Udmøntning af vandsektorforliget)

Beløbet beregnes ud fra selskabets afskrivninger, driftsomkostninger og finansieringsomkostninger til alle projekter, som vandselskabet har gennemført på grundlag af målet og evt. andre mål omfattet af § 11 stk. 1. Dette medfører, at selskabets samlede omkostninger til opfyldelse af mål skal have en betydelig størrelse for at overstige bestemmelsens væsentlighedsgrænse. Det kan være en udfordring for mindre selskaber, der ønsker at opnå tillæg til mål opfyldelse.

Indarbejdes teksten om implementering af Skrift 31 i kommunernes spildevandsplaner, vil der være tale om et mål, der efter omstændighederne kan danne grundlag for et tillæg efter § 11, stk. 1. Teksten redegør for, at mål opfyldelsen kan indebære både en analyseproces og en anlægsproces, hvilket begge til sammen eller hver især kan danne grundlag for ansøgning om tillæg.

Vejledningen til ØR-bekendtgørelsen angiver, at der endvidere skal være tale om mål, der ligger inden for vandselskabets hovedvirksomhed, og at aktiviteten skal ligge uden for vandselskabets almindelige driftsopgaver.

Mål, der ligger inden for vandselskabets hovedvirksomhed, kan fx være forbedringer til miljø, klima og serviceniveau. Et mål om at fastsætte funktionskrav for regnvand på terræn med henblik på at begrænse oversvømmelser, når kloaknettets kapacitet er opbrugt, falder inden for disse typetilfælde.

Vandselskabets almindelige driftsopgaver omfatter fx opretholdelse af den eksisterende forsyningsikkerhed eller en stabil drift af primære aktiviteter. Som eksempler på tiltag, der ligger ud over sædvanlige driftsopgaver, nævner Forsyningssekretariatets vejledning blandt andet separatkloakering, der gennemføres som led i klimatilpasninger eller lignende.

Tiltag, der forbedrer regnvandshåndtering på terræn i en klimamæssig sammenhæng, vil således efter vores vurdering falde uden for vandselskabernes almindelige driftsopgaver. En proces for implementering af Skrift 31 varetager flere af disse hensyn, da metoden tager sigte på at løse en miljø- og klimaopgave og anvendes til at fastsætte og opfylde et serviceniveau herfor.

Det er således også vores vurdering, at det vil være muligt at opnå tillæg til indtægtsrammen for opfyldelse af et mål om at begrænse oversvømmelser gennem optimering af regnvandshåndtering på terræn.

Da der imidlertid er tale om en opgave, som løses i fællesskab med kommunen og i grænseområdet mellem kommunens og vandselskabets kompetencer, er det vores anbefaling, at vandselskabet søger om Forsyningssekretariatets forhåndsgodkendelse, inden arbejdet igangsættes. Til brug for ansøgningen bør vandselskabet tydeliggøre, hvilke opgaver, der eventuelt løses for kommunen mod betaling, og som derfor ikke indgår som en del af vandselskabets omkostninger til opfyldelse af målet.

2.4 Differentieret funktionskrav

Metoden i Skrift 31 lægger op til, at der kan vedtages enten et samlet funktionskrav for hele kommunen eller flere funktionskrav fordelt efter særlig arealanvendelse eller geografiske områder.

Forvaltningsretligt er der visse forhold, som kommunen skal være opmærksomme på, hvis der vedtages et differentieret servicemål på tværs af kommunen. Kommunen er underlagt de forvaltningsretlige regler og principper om saglighed og lighed i sin myndighedsudøvelse.

Dette betyder, at kommunen kan vedtage et differentieret funktionskrav, når der vurderes at være en saglig begrundelse herfor, ligesom kommunen har pligt til at behandle lige forhold ens.

Forsyningsretligt kan vandselskaberne håndtere regnvand på terræn efter forskellige serviceniveauer, så længe dette sker på forsvarlig vis og i henhold til spildevandsplanens bestemmelser.

Dog fortolkes spildevandsbetalingslovens solidaritetsprincip ofte som en pligt til at behandle lige forhold ens, og vi anbefaler derfor, at vandselskaberne ligesom kommunerne foretager en vurdering af, om der er tale om en saglig forskelsbehandling, hvis ensartede områder serviceres ud fra forskellige mål eller metoder.